

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНИХ СИЛ
КАФЕДРА ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНОЇ ТА ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОРГАНІЗАЦІЯ ГАРНІЗОННОЇ СЛУЖБИ

Обов'язкова професійна
за освітньо-професійною програмою
«Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи»

підготовки за магістерським рівнем вищої освіти
у галузі знань К «Безпека та оборона»
за спеціальністю К 8 «Пожежна безпека»

Рекомендовано кафедрою
пожежної та рятувальної
підготовки на 2025 - 2026
навчальний рік.
Протокол від 29 серпня 2025 року
№3

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної
дисципліни «Організація гарнізонної служби»

2025 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Організація гарнізонної служби» дозволяють виконувати обов'язки керівного складу з організації гарнізонної служби підрозділів у відповідності до вимог керівних документів, а також з урахуванням гендерного аспекту та питань гендерної рівності.

Даний курс передбачає формування у майбутнього фахівця чітких знань і вмінь щодо виконання посадових інструкцій керівного складу підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, з врахуванням:

- вимог нормативно-правових документів щодо організації гарнізонної служб в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій;
- постійної готовності чергових караулів до виконання завдань за призначенням;
- правил безпеки праці під час проведення навчання особового складу караулу та всіх видів робіт.

Відмінною особливістю даного курсу є те, що всі практичні заняття проводяться з оформленням оперативно-службової документації та документів табельної звітності за результатами службової діяльності пожежно-рятувальних підрозділів, що дозволяє максимально приблизити до реальних умов організації гарнізонної служби.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Шаріпова Дарія Сергіївна, доцент кафедри пожежно-рятувальної та фізичної підготовки навчально-наукового інституту оперативно-рятувальних сил, к.псих.н.
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Олексія Панченка 13, комплекс спортивний аудиторія 202, тел. 0505787675
E-mail	sharipova_dariia@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	
Професійні здібності	
Наукова діяльність за освітнім компонентом	

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету <http://rozklad.nuczu.edu.ua>. Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру що четверга з 15.00 до 16.00 в аудиторії № 202. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час

погоджується з викладачем.

Метою викладання навчальної дисципліни «Організація гарнізонної служби» є надання фахівцям оперативно-рятувальної служби поглиблених знань з організації гарнізонної служби органів управління та підрозділів цивільного захисту та здійснення контролю за готовністю оперативно-рятувальних підрозділів до виконання дій за призначенням.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	заочна
Статус дисципліни	професійна, обов'язкова
Рік підготовки	2025-2026
Семестр	2
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	3
- кількість модулів	1
- загальна кількість годин	90
- лекції (годин)	4
- практичні заняття (годин)	2
- семінарські заняття (годин)	-
- самостійна робота (годин)	84
- підсумковий контроль	диференційний залік

Передумови для вивчення дисципліни

Раніше мають бути вивчені дисципліни: охорона праці в галузі, організація служби та підготовки, організація професійної підготовки особового складу. Для вивчення дисципліни необхідні наступні результати навчання: доносити професійні знання, власні обґрунтування до фахівців пожежно-рятувальних формувань і широкого загалу.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Програмні результати навчання	ПРН
Оцінювати рівень небезпеки під час виникнення пожежі та можливості пожежно-рятувальних підрозділів.	ПРН13.
Оцінювати стан та забезпечувати постійну готовність сил та засобів оперативно-рятувальної служби цивільного захисту	ФРН20.

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	ЗК05
Здатність аналізувати стан гарнізонної та караульної служб, забезпечувати готовність підрозділів до дій за призначенням	ФК23

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

Модуль.

Тема: 1.1. Структура та організація гарнізонної служби.

Тема: 1.2. Функції, задачі та організація роботи оперативно-координаційного центру.

Тема: 1.3. Функціональні обов'язки посадових осіб оперативно-координаційного центру.

Тема: 1.4. Організація роботи оперативно-координаційного центру ГУДСНС України в Харківській області.

Тема: 1.5. Організація роботи з укомплектування, зберігання, обліку та використання документів Служби.

Тема: 1.6. Структура, зміст проведення перевірки стану гарнізонної служби пожежно-рятувальних підрозділів.

Тема: 1.7. Розробка оперативно-службової документації щодо удосконалення стану гарнізонної служби пожежно-рятувальних підрозділів.

Тема: 1.8. Постійна готовність сил і засобів гарнізону ОРС при приведенні в готовність до дій у вищих режимах функціонування єдиної державної системи цивільного захисту.

Тема: 1.9. Контроль готовності сил і засобів гарнізону ОРС до виконання завдань за призначенням.

Тема: 1.10. Удосконалення протипожежного захисту об'єкту, району, міста, порядок залучення сил і засобів.

Тема: 1.11. Розробка плану протипожежного захисту об'єкту.

Тема: 1.12. Організаційно-технічне забезпечення заходів по підвищенню надійності та готовності пожежно-технічного оснащення.

Тема: 1.13. Розрахунок показників надійності експлуатації пожежно-технічного оснащення.

Тема: 1.14. Організації статутного порядку в пожежно-рятувальних підрозділах, утримання територій та службових приміщень.

Тема: 1.15. Розробка оперативно-службової документації по організації статутного порядку в пожежно-рятувальних підрозділах, утримання територій та службових приміщень.

Тема: 1.16. Вимоги до дислокації та району виїзду пожежно-рятувального підрозділу, комплектування пожежними автомобілями та проектування.

Тема: 1.17. Вимоги щодо розміщення пожежно-рятувальних підрозділів в місті.

Тема: 1.18. Формування договору та кошторису на утримання пожежно-рятувального підрозділу по охороні об'єкту.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять (заочна (дистанційна) форма):

Назви модулів ітем	Кількість годин						
	усього	у тому числі					
		лекції	семінарські заняття	практичні (семінарські) заняття	Лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	Поточний контроль
2- й семестр							
Модуль 1							
Тема 1.1. Структура та організація гарнізонної служби.	4	2				2	
Тема 1.2. Функції, задачі та організація роботи оперативно-координаційного центру.	5					5	
Тема 1.3 Функціональні обов’язки посадових осіб оперативно-координаційного центру.	4	2				2	
Тема 1.4 Організація роботи оперативно-координаційного центру ГУДСНС України з урахуванням вимог воєнного стану.	5					5	
Тема 1.5 Організація роботи з укомплектування, зберігання, обліку та використання документів Служби.	4					4	
Тема 1.6 Структура, зміст проведення перевірки стану гарнізонної служби пожежно-рятувальних підрозділів.	5			2		3	
Тема 1.7 Розробка	8					8	

оперативно-службової документації щодо удосконалення стану гарнізонної служби пожежно-рятувальних підрозділів.							
Тема 1.8 Постійна готовність сил і засобів гарнізону ОРС при приведенні в готовність до дій у вищих режимах функціонування єдиної державної системи цивільного захисту.	5					5	
Тема 1.9 Контроль готовності сил і засобів гарнізону ОРС до виконання завдань за призначенням з урахуванням вимог воєнного стану.	9					9	
Тема 1.10 Удосконалення протипожежного захисту об'єкту, району, міста, порядок залучення сил і засобів.	5					5	
Тема 1.11 Розробка плану протипожежного захисту об'єкту.	4					4	
Тема 1.12 Організаційно-технічне забезпечення заходів по підвищенню надійності та готовності пожежно-технічного оснащення.	5					5	
Тема 1.13 Розрахунок показників надійності експлуатації пожежно-технічного оснащення.	4					4	
Тема 1.14 Організації статутного порядку в пожежно-рятувальних підрозділах, утримання територій та службових приміщень.	5					5	
Тема 1.15 Розробка оперативно-службової	4					4	

документації по організації статутного порядку в пожежно-рятувальних підрозділах, утримання територій та службових приміщень.							
Тема 1.16 Вимоги до дислокації та району виїзду пожежно-рятувального підрозділу, комплектування пожежними автомобілями та проектування.	5					5	
Тема 1.17 Вимоги щодо розміщення пожежно-рятувальних підрозділів в місті.	5					5	
Тема 1.18 Формування договору та кошторису на утримання пожежно-рятувального підрозділу по охороні об'єкту.	4					4	
Підсумкова модульна (контрольна) робота							
Разом за модулем 1	90	4		2		84	

Семінарські заняття не передбачені.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти Засоби оцінювання

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- усне та письмове опитування на кожному практичному занятті;
- модульна контрольна робота;
- диференційний залік.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України з переведенням в оцінку за рейтинговою шкалою - ЄКТС та в 4-бальну шкалу.

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, виконання письмових завдань. Опитування

проводиться на кожному практичному занятті. Воно передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу).

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на лекційному, практичному (семінарському) заняттях оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балу:

3 бали – здобувач вищої освіти приймає активну участь в обговоренні питань, розв’язанні задач, демонструє здатність самостійного пошуку відповідей, аналізу наданого матеріалу, надає правильні відповіді на питання викладача;

0 балів – здобувач вищої освіти не приймає участь в обговоренні питань, розв’язанні задач; надає не правильні відповіді на питання викладача.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, самостійність виконання.

Виконання модульної контрольної роботи є складовою поточного контролю і здійснюється шляхом самостійного виконання письмової роботи. Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з трьох запитань.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні модульної контрольної роботи оцінюється в діапазоні від 0 до 46 балів:

41,0÷46,0 балів – послідовна і повна відповідь на поставлені три запитання;

32,0÷40,0 балів – у відповіді зроблена не принципова помилка несуттєвого характеру, при повних знаннях програмного матеріалу, повна відповідь на перші два питання та неповна відповідь на третє питання;

20,0÷31,0 балів – у відповіді зроблені деякі не принципові помилки, несуттєвого характеру, при повних знаннях програмного матеріалу, повна відповідь на перші два питання;

13,0÷19,0 балів – у відповіді зроблено деякі помилки, при не повних знаннях програмного матеріалу, повна відповідь на перше питання та неповна відповідь на друге і третє питання;

6,0÷12,0 балів – недостатня повнота викладення матеріалу, наявність неточностей при викладенні теоретичних питань. Порушення логічної послідовності викладення матеріалу. повна відповідь на перше питання та неповна відповідь на друге питання;

2,0÷5,0 балів – відсутність знань по більшій частині матеріалу, погане засвоєння положень курсу, неповна відповідь на три питання.

0÷1 балів відсутність знань по матеріалу дисципліни, не засвоєння положень курсу.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни заочної форми навчання

Модуль 1			
T1.1	T1.2	T1.3	T1.4

2	2	2	20
Індивідуальні завдання	Модульна контрольна робота	Сума балів за дисципліну 100	
До 10	74		

Політика викладання навчальної дисципліни

Модульні контрольні роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності:

- списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів);
- мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Політика щодо відвідування:

- відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання;
- за об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Рекомендовані джерела інформації

Література

1. Організація служби та підготовки особового складу пожежно-рятувальних підрозділів: навч. посіб./ Безуглов О.Є., Іщук В.М., Коленов О.М., Назаров О.О., Попов В.М. – Х.: НУЦЗУ, КП «Міськдрук», 2012. – 436 с.
2. Кодекс цивільного захисту України : Кодекс. - [чинний від 2013-07-01]. – К. : Міністерство з надзвичайних ситуацій України, 2013. – 82 с. – (Кодекс України).
3. Наказ МВС України від 26.12.2014 № 1406 Про затвердження Положення про штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та Видів оперативно-технічної і звітної документації штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.
4. Наказ МВС України від 03.07.2014 № 631 Про затвердження Положення про Оперативно-рятувальну службу цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій.
5. Наказ МВС України від 11.09.14 № 934, Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 3 жовтня 2014 р. за № 1200/25977 Про затвердження Порядку організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту.
6. Наказ ДСНС від 12.06.2013 №403 «Про оперативне інформування в системі ДСНС».

7. Наказ МВС України від 22.08.2016 № 859 Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії між Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Національною поліцією України та Національною гвардією України у сфері запобігання і реагування на надзвичайні ситуації, пожежі та небезпечні події

8. Наказ МНС України № 61 від 05.03.2002 «Про затвердження Положення про порядок проведення перевірки діяльності аварійно-рятувальних служб та їх готовності до реагування на надзвичайні ситуації».

9. Закон України Про охорону праці введено в дію Постановою Верховної Ради України від 21 листопада 2002 року N 229-IV.

10. Наказ МВС України від 15.06.2017 р. № 511 Про затвердження Порядку організації службової підготовки осіб рядового та начальницького складу служби цивільного захисту.

11. Наказ МВС України від 07.10.2014 року № 1032 Про затвердження Порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах та підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

12. Наказ МНС України від 7.05.2007 року № 312 Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України.

13. Рекомендації про особливості виконання органами управління та підрозділами ДСНС завдань за призначенням у населених пунктах і на територіях під час збройної агресії. Наказ ДСНС № 375 від 02.04.2024 р.

14. Мирослав КОВАЛЬ. Дії підрозділів ДСНС України в умовах воєнного стану - навчальний посібник / [Мирослав КОВАЛЬ, Сергій КРУК, Дмитро БОНДАР та інші] - Львів: ЛДУ БЖД, 2023. - 306 с.

Розробник:

Доцент кафедри
пожежно-рятувальної
та фізичної підготовки

Дарія ШАРІПОВА